

Türkiye - Romanya ticaret ve tediyе anlaşmaları hükümlerinin tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 19/IV/1938 - Sayı : 3886)

No.
3358

Kabul tarihi
11 - IV - 1938

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Krallığı Hükûmeti arasında 5 ikinci kânun 1938 tarihinde Bükreşte imza edilen ve iki Âkid Tarafca 12 ikinci kânun 1938 tarihinden itibaren meriyete konulması kararlaştırılan ticaret ve tediyе anlaşmaları tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükmünü icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

14 nisan 1938

TÜRKİYE VE ROMANYA ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti,
ve

Romanya Krallığı Hükûmeti,

Ticarî mübadelelerine bu günkü ahval dahilinde bütün inkişaf imkânlarını vermek arzusunda bulunarak 11 haziran 1929 da münakid ticaret ve seyrisefain muahedesi hükümlerine hâlel gelmeksiz in aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Merbut 1 numaralı listede muharrer Türk menşeli mallar, her maddeye tahsis edilen kontenjanlar hududu dahilinde Romanyaya idhal edileceklerdir.

Merbut 2 numaralı listede mezkûr Romanya menşeli mallar her maddeye tahsis edilen kontenjanlar hududu dahilinde Türkiyeye idhal edileceklerdir.

Madde — 2

İki Hükûmet, işbu kontenjanlar hududu dahilinde malların bilfiil girmesi için muktazi idhalât müsaadenamelerini bilâ teahhür vermediği taahhüdümler.

Madde — 3

Merbut 3 numaralı listede yazılı Türk mahsulleri, Romanyaya idhallerinde, bu mahsullerden her biri için yüzde olarak tasrih olunan merî umumî gümrük tarifesi tenzilâtından, veya aynı listede tesbit edilen gümrük resimleri Consolidation'larından işbu anlaşmanın devamı müddetince istifade edeceklerdir.

Madd — 4

İşbu anlaşmanın meriyet mevkiine konmasından sonra sevkolunan mallara, merbut nümuneye tevfi-kan iki memleket salâhiyettar makamâtı tarafından iki nüsha olarak muta bir menşe mahsul şaha-detnamesi terfik edilecektir.

Bu şahadetnamelerin B ikinci nüshaları idhal gümrüğü bürosu tarafından damgalanacak ve bu büro vedaatile Türkiyede Cümhuriyet Merkez bankasına ve Romanyada Romanya Millî bankasına tevdi olunacaktır.

Madde — 5

Her iki taraftan vaki ihracattan mütevellid matlûblar işbu anlaşmanın mütemmim bir cüzünü teşkil eden merbut Türk - Romen tediye anlaşması hükümlerine göre tesviye olunacaktır.

Madde — 6

İşbu anlaşma 12 kânunusani 1938 de meriyet mevkiine girecektir. Anlaşma bir sene müddetle meriyette kalacak ve inkizasından iki ay evvel bir peşin ihbar ile feshedilebilecektir. Feshedilmediği takdirde işbu anlaşma iki aylık peşin ihbar ile her devre için fesih salâhiyeti baki kalmak şartile dört aylık devreler için kendiliğinden temdid edilmiş addolunacaktır.

Bu gün 5 kânunusani 1938 de Bükreşte iki nüsha olarak fransızca tanzim edilmiştir.

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti namına
Süphi Tanrıöver *Faik Kurdoğlu*
 Türkiye Bükreş İktisad vekâleti
 Elçisi Müsteşarı

Romanya Kıralliyeti Hükûmeti namına
İ. P. Gigurtu
 Sanayi ve Ticaret
 Nazırı

Liste - 1

Aşağıda gösterilen senelik kontenjanlar dahilinde Romanyaya idhal edilebilecek Türkiye menşeli emtia:

Romen tari- fesi No.	Esami	Verilen kon- tenjan (Ton)
46	Taze veya dondurulmuş sazan, küçük sazan, yaym, yeşil sazan barbeau cinsi sazan, Tuna ringası	30
47	Tuzlu veya salamura sazan, küçük sazan, yaym, yeşil sazan, barbeau cinsi sazan, Tuna ringası	150
51, 52	Alabalık, kalkan, yassı vesaire barbutya ve saire	30
57, a	Sardalya, hamsi vesaire (fiçıda)	40
59	Küçük uskumru, bakalyar ve saire	80
70 a	Çapak ve tarama havyarı (taze veya tuzlu)	5
70 b	Sazan ve turna	5
84 a,b,e	Manda, öküz, inek, dana, koyun, kuzu, keçi ve saire derileri	500
274	Balıkyağı	50
289	Kuru nohud	500
325	Susam	500

Romen tari- fesi No.	Esa	Verilen kon- tenjan (Ton)
332 a	Zeytinyağı	20
385	Kebrako hulâsası ve debagatte müstamel her türlü maddeler	1200
395 a	Fındık (kabuklu)	30
395 b	Fındık (kabuksuz)	200
397	Portakal vesaire	50
401	Kestane	150
404 a	Badem (kabuklu)	10
404 b	Badem (kabuksuz)	10
405 a	Fıstık (kabuklu)	15
406	Kuru üzüm	200
407 a	İncir (çuval içinde)	100
407 b	İncir (sandık içinde)	20
425 a	Tuzlu veya salamura zeytin tanesi (varil veya küfe içinde)	500
500	Ham pamuk	5000
728	Paçavra vesaire	200
1006	Maden kömürü ve kok	20000

Liste 2.

Aşağıdaki numaraların karşısında gösterilen Rumen menşeli mallar Türkiyeye zirde derpiş edilen senelik kontenjanlar dahilinde idhal edileceklerdir :

Türk ta- rifesi No.	Eşya	Kontenjan
24	Peynir - Kaşkaval	10 ton
66	Tutkal - A. Hayvanî tutkal, toz, lâvha çubuk halinde B. Jelatin, toz, lâvha, çubuk halinde C. Bunların mamulâtı ve yapıştırmağa mahsus müstahzarlar D. Gom, laka	45 »
72	Deriler - Yaş, tuzlu ve kirece batırılmış, işlenmemiş, tüylü veya tüysüz C. Sair deriler : 1) On kiloya kadar 2) On kilodan on sekiz kiloya kadar (18 hariç) 3) On sekiz kilo ve ondan yukarı (18 dahil)	1 000 »
73	Deriler - Kuru, işlenmemiş tüylü veya tüysüz C. Sair deriler : 1) Altı kiloya kadar 2) Altı kilodan 10 kiloya kadar (6 dahil) 3) On kilo (10 dahil) ve ondan yukarı	300 »
126	Keçe şapka taslağı (kloş) kadın, erkek ve çocuk için	1 »
271	Tababette müstamel nebatat (her nevi ve her şekilde) bütün pozisyon	0,5 »
284 A 1 D 1	Kibrit imalinde kullanılan kereste (salâhiyettar vekâletin müsa- adesile)	3 000 m. c.

Türk ta- rifesi No.	Eşya	Kontenjan
286	Parke tahtası ve kontrplâke tahtalar A. Yapıştırılmamış B. Yapıştırılmış	40 ton
288	Yalnız yumurtaların ambalajı için rende talaşı	1 000 »
289	Hazırlanmış fıçr tahtası ve ağaçtan fıçr çemberi	2 000 »
290 A,B	Ağaç fıçr	5 000 »
296 B	Her nevi ağaçtan kaba alât ve edevat, masnuat	5 »
302	Ağaçtan kundura çivisi (kesilmiş veya şerid halinde) Kürdan	2 »
303	Ağaçtan kibrit çöpü, kesilmiş veya şerid halinde ve perde imaline mahsus ince ağaç çubuklar (salâhiyettar vekâletin müsaadesile)	5 »
307 B,C,D	Fırça, süpürge ve resim fırçaları	3 »
325	Katranlı asfaltlı veya lifi mevad ile müretteb, kâğıd	500 »
331	Resim, süzgeç ve sünger kâğıdı, kâğıd vatka	10 »
341	Karton - D. Katranlı, bitümlü, kumlu ve emsali dam ve ambalaj için mu- kavvalar	40 »
342	Cilâlîr âlâ mukavvalar (beyaz, bir renkli) A. Metre murabbamın sikleti 200 gramdan 300 grama kadar B. Metre murabbamın sikleti 300 gram ve ondan yukarı	10 »
413	Perakende satılacak hale getirilmiş iplikler	6 »
477	Asbestos (amyant) bitümen ve müşabihleri ve bunların mamulâtı (ter- kibinde veya nescinde kauçuk veya elyaf veyahud adı madenler bulunan- lar ve kâğıd mukavva, alçı, çimento ve boya veya sair adı maddeler ile karışık olarak imal edilmiş olanlar da dahildir (mevaddı saire ile müretteb veya gayrimüretteb) A. Ham (her şekilde, toz müstesna) B. Lâvha veya yaprak halinde (Azbestolu mukavva ve kâğıdlar da dahildir). E. Elbise, eldiven, ayakkabı ve saire F. Lâmba gömlekleri	10 000 »
495	Mücerred (her nevi)	10 »
497	Pençere camları 1. Adileri 2. Buzlu, dalgalı, çizgili 3. Mineli mahkûk resimli yazılı	2 000 »
498	Ayna ve mağaza camları (muhaddeb ve mukaar olanlar d' hildir) A. Fasatasız	5 »
523	Demir saç ve lâvhalar (düz veya oluklu ve çemberlik) A. Adileri : 1. Kalınlığı 3 mm. ve ondan yukarı 2. Kalınlığı 3 mm. ye kadar B. Bakır ve saire ile galvanizli C. Resimli istampalı ve sair	20 »
524	Demir veya çelikten A. Adileri B. Bakır ve saire ile galvanizli C. Altın ve gümüş yaldızlı	100 »
528	Demir zincirler	5 »

Türk tarifesi No.	Eşya	Kontenjan
529	Her nevi demir boru ve raptiyeleri A. Dökme (salâhiyettar vekâletin müsaadesile) B. Demir veya çelikten C. Her nevi madenle galvanizli	300 ton
534	Kalorifer üstüvaneleri (Radyator) ve aksamlı	20 »
563	Mutbah takımları	3 »
648	Buhar kazanları	100 »
651	Petrol ve benzinle müteharrik motörler (salâhiyettar vekâletin müsaadesile)	30 »
652	Elektrik motörleri	30 »
653	Akümülatör ve pil	5 »
695	Madenî mahrukat : B. Benzin C. Petrol lampan D. Mazot, motörin, dizel, oil, ağır maden yağları ve tortuları	50 000 » 50 000 » 100 000 »
698	Parafin, vazalin	300 »
718	Karpit	300 »

Liste 3.

Türkiyeye verilen tarife tenzilâtı

Tarife pozisyonu	Esami	Resim vahi-di kıyasisi	Romanya Maliye nezareti tarafından yapılan konsolidasyon ve tenzilât
46	Taze veya dondurulmuş sazan, küçük sazan, yaym, yeşil sazan, Barbeau cinsi sazan ve Tuna ringası : Ex yaym	100 Kgrs.	25 %
47	Tuzlu veya salamura sazan, küçük sazan, yaym, yeşil sazan, Barbeau cinsi sazan ve Tuna ringası	» »	25 %
57	Salamuralı sardalya, hamsi balıkları ve « coliarudia », « stavrdic », « sardalya » denilen balıklar a) Fıçı içinde	» »	25 %
58	Orkinos ve palamut (taze veya tuzlu, salamura)	» »	25 %
59	Küçük uskumru, bacaliar « stockfisch », « klippfisch » ve zikredilemeyen sair bütün kurutulmuş balıklar	» »	25 %
70	b) Taze veya tuzlu sazan ve Turna havyarı	» »	25 %
73	c. Hava almaz kutularda sardalya	» »	Lei 3 000
288	Fasulya, bakla, bezelya ve mercimek	» »	» 200
289	Kuru nohud	» »	25 %

Tarife pozisyonu	Esami	Resim vahi- di kıyasisi	Romanya Mali- ye nezareti tara- fından yapılan konsolidasyon ve tenzilât
325	Susam		
	a) Kabuklu	100 Kgrs.	Lei 20 %
	b) Kabuksuz ve kavrulmuş	» »	» 25 %
378	Avelanede, mirobolan :		
	Ex. palamut		
	a) Parça halinde	» »	» 50
	b) Öğütülmüş	» »	» 50
383	Çöven	» »	» 25 %
385	Debagata mahsus kebrako hulâsası ve sair maddelerle zikredilmeyen mayi ve katı tanenler		
	Ex. valex	» »	» 200
395	Fındık		
	a) Kabuklu	» »	» 30 %
	b) Kabuksuz	» »	» 30 %
397	Portakal, mandarina, acı poprtakallar ex. portakal	» »	» 270
401	Kestane	» »	» 25 %
404	Badem		
	a) Kabuklu	» »	» 650
	b) Kabuksuz	» »	» 900
405	Fıstık		
	a) Kabuklu	» »	» 25 %
407	İncir		
	a) Çuval içinde, dizi halinde veya 10 kilodan fazla her türlü ambalaj içinde	» »	» 300
	b) Sandık veya kutu veyahud 20 kilodan fazla her türlü ambalaj içinde	» »	» 500

Menşe şahadetnamesi

(Asıl nüsha)

No.

Gönderen

Kendisine gönderilen

İsim :

İkametgâh :

Sokak :

İsim :

İkametgâh :

Sokak :

Emtianın cinsi :

Ambalajın tarzı :

Denk adedi :

Marka No.

Siklet : { Gayrisafi Kg
| Safi Kg.Kıymet : { Fob
| Cif

Sevk yolu :

Yukarıda mezkûr malların mevrildi veya menşeli olduğu ve işbu menşe şahadetnamesinin 5 kânunusani 1938 tarihinde Bükreşte Türkiye ile Romanya arasında imza edilmiş olan Ticaret anlaşması hükümlerine tevfikân ita olunduğu tasdik olunur.

Menşe şahadetnamesi

(B. İkinci nüsha)

No.

Gönderen

Kendisine gönderilen

İsim :

İkametgâh :

Sokak :

İsim :

İkametgâh :

Sokak :

Emtianın cinsi :

Ambalajın tarzı :

Denk adedi :

Marka No.

Siklet : { Gayrisafi Kg
| Safi Kg.Kıymet : { Fob
| Cif

Sevk yolu

Yukarıda mezkûr malların mevrildi veya menşeli olduğu ve işbu menşe şahadetnamesinin 5 kânunusani 1938 tarihinde Bükreşte Türkiye ile Romanya arasında imza edilmiş olan Ticaret anlaşması hükümlerine tevfikân ita olunduğu tasdik olunur.

TÜRKİYE VE ROMANYA ARASINDA TEDİYE ANLAŞMASI

İki memleket arasında ticarî mübadelelerden mütevellid alacakların tesviyesini kolaylaştırmak maksadile Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve Romanya Krallığı Hükûmeti aşağıdaki hususatı kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Türkiye Cümhuriyeti ile Romanya Krallığı arasındaki tediyat, işbu anlaşma ile derpiş olunan te-diye vecibeleri mevzubahs olduğu nisbette, Türkiyede munhasıran Türkiye Cümhuriyet Merkez Ban-kası vastasile ve Romanyada munhasıran Romanya Millî Bankası marifetile icra edilecektir.

Madde — 2

1 — İşbu anlaşmanın meriyete vazından sonra Türkiyeye idhal edilecek bilecümle Romanya menşeli emtianın FOB bedeli Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasına yatırılacak ve banka bunu Roman-ya Millî Bankası namına Türk lirası üzerinden açacağı (A) adlı faizsiz bir hesabın matlubuna geçi-recektir.

2 — İşbu anlaşmanın meriyete vazından evvel Türkiyeye vaki Romanya menşeli emtia idhalâ-tından mütehasıl mütedahil Romanya ticarî alacakları ve kezalik bu tarihten evvel Türkiye Cümhu-riyet Merkez Bankasına yatırılmış bulunan Türkiyedeki Romanya konsoloslukları hâsılatı tutarı, Merkez Bankasının Romanya Millî Bankası namına Türk lirası üzerinden açacağı (B) adlı faizsiz hususî bir hesaba geçirilecektir.

Madde — 3

1 — Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası işbu anlaşma hükümlerine tevfikan nezdinde açılan hesabata yatırılacak mebalîğ günü gününe Romanya Millî Bankasının matlubuna kaydederek keyfi-yetten mezkûr bankayı haberdar edecektir.

2 — Eğer Türkiyedeki borçlunun boreu Türk lirasından gayri bir para ile tayin edilmiş ise bunun türk lirasına tahvili, Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasının tediyat gününe tekaddüm eden günün resmî kambiyo kuru üzerinden yapılacaktır.

3 — Romanya Millî Bankası Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasına türk lirası üzerinden yatırıl-mış veya yatırılacak olan mebalîğin ley olarak karşılığını her iki Hükûmetçe tekarrür ettirilecek kurs üzerinden ve aşağıdaki dördüncü maddeye tevfikan, Romanya Millî Bankasına ley olarak icra edilecek tevdiat hududu dahilinde Romanyalı alacaklıların emrine hazır bulunduracaktır.

Madde — 4

1 — İşbu anlaşmanın meriyete vazından sonra Romanyaya idhal edilmiş olan bilecümle Türk menşeli emtianın FOB olarak karşılığı % 70 nisbetinde yukarıdaki birinci maddede derpiş edilen (A) hesabının matlubunda gözüken mevcudat ile ve % 30 nisbetinde yine aynı maddede derpiş olunan (B) hesabının matlubunda yazılı mevcudat ile tesviye kılınacaktır.

2 - B hesabı mevcudatının tasfiyesinden sonra Romanyaya ihrac edilecek türk menşeli emtianın mecmu tutarı yukarıda adı geçen A hesabının mevcudatı ile Türkiyeye transfere edilecektir.

3 - Romanya millî bankası türk lirası ile ifade olunan meblâğları her iki Hükûmetçe tekarrür ettirilecek kurs üzerinden Romanyalı borçluların emrine hazır bulunduracaktır. Bu banka tediyе emirlerini Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasına kendi adına Cümhuriyet Merkez Bankasının açmış bulunacağı hesabatın mevcudatı nisbetinde günü gününe gönderecektir.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası Romanya Millî Bankasının tediyе emirlerini işbu tediyе emir-lerinin alındığı tarih sırasında icra edecektir.

4 - Romanyadaki borçlunun boreu türk parasından gayri bir para ile tayin edilmiş ise bu bor-

eun türk lirasına tahvili, paranın Londradaki kursu esas tutularak yapılacaktır.

Madde — 5

Her iki taraftan ihrac edilecek emtiaya bu günkü tarihle imza edilen ticaret anlaşmasının 4 ncü maddesinde derpiş edilen menşe şahadetnameleri terfik edilecektir.

Eğer, bu şahadetnamelerin, idhalatı memleket gümrüğünce dangalanmış olan B kısmı, işbu anlaşmanın tedvirile mükellef bankalara mal bedelinin tediyesi anında ibraz edilemeyecek olursa, her iki banka şahadetnameleri terfik etmeksizin, tediye ihbarnamelerini mütekabilen biribirine irsal edeceklerdir.

Bununla beraber şurası mukarrerdir ki yukarıda adı geçen bankalar, emtianın tamamen gümrüklenmesinden sonra bahse mevzu şahadetnamelerin alâkadar bankaya sonradan tevdiini temin için gereken tedbirleri alacaklardır

Madde — 6

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının tevdiat ihbarnameleri ve Romanya Millî bankasının tediye emirleri hak sahiblerine tediyaı mümkün kılacak biçümle gereken meşruhatı ihtiva edeceklerdir.

Madde — 7

İki memleket arasında yapılan ticarî mübadeleden mütevellid olarak Romanyalı ihracatçıların Türkiyedeki mümessillerine borçlu oldukları masraf ve komisyonlar ve kezalik Türk ihracatçıların Romanyadaki mümessillerine borçlu oldukları masraf ve komisyonlar, navlun ücretleri ve sigortaya müteallik tediye müstesna olmak üzere, teamüle uygun ve iktisaden muhik olmak şartile, kliring yolu ile tesviye edilecektir.

Madde — 8

Mütekabil transit ticareti işbu anlaşmanın çerçevesinden hariç kalmıştır.

Madde — 9

Menşei iki Âkid memlekette biri olup diğerinin ülkesinde açılan panayır ve sergilerde teşhir edilen ve satılan malların bedeli, sergi ve panayırların kurulduğu memleketin kanunî ahkâmı işbu malların girişine ve satışına müsaîd bulunduğu takdirde, teslimat tarihi sırasına tâbi tutulmaksızın, kliring yolu ile ödenecektir.

Madde — 10

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ile Romanya Milli bankası diğer memleket tebaalarının kendi ülkesinde bloke kalmış olan alacaklarının blokajdan kurtarılmasına matuf taleplerini ve kezalik ufak mikyasta mebalığın irsali için gereken müsaadelerin istihsaline dair vukubulacak müracaatlarını hayırhahlıkla tedkik edeceklerdir.

Madde — 11

Her iki ihraç bankası işbu anlaşmanın iyi işlemesine müteallik teknik usuller hakkında anlaşacaklardır.

Madde — 12

İşbu anlaşmanın feshi halinde her iki Âkid Taraf anlaşmanın inkızasına değin yapılacak boğların tasfiyesini istihdaf eden tediyaı kabule devam edeceklerdir.

Yeniden emtia idhalâtından mütevellid tediyata gelinee, yalnız kliring hesabında alacaklı olan taraf, alacak bakiyesinin tamamen tasfiyesine değin, işbu tevdiatı almakta devam edecektir.

Madde — 13

4 teşrinievvel 1935 tarihli kliring anlaşması ile ilişkilerinin yerine geçen işbu anlaşma bu günkü tarihle imza edilen Ticaret anlaşmasının asli ezasından olup aynı müddetle mer'î olacaktır.

Bükreşte iki nüsha olarak beş son kânun bin dokuz yüz otuz sekiz tarihinde fransızca tanzim edilmiştir.

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti namına
Suphi Tanrıöver *Faik Kurdoğlu*
 Bükreşte Türkiye İktisad vekâleti
 Orta Eliçisi Müsteşarı

Romanya Kırallığı Hükûmeti namına
İ. P. Gigurtu
 Ticaret ve Sanayi Nazırı

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 - IV - 1938 ve 1/961
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	14 - IV - 1938 ve 4/262
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 23 14,114 24 9,45,46,59:62